

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
 Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
 Kiadóhivatal: Kadal József könyvnyomdája, hol az előzetesek
 és hirdetések felvételnek.

Felőlős szerkesztő és lapfőigazgató:
Dr. Lemberger Armin.
 Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak:
 Egészévre 5 frt. félévre 2 frt 50 kr., negyedévre
 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
 Hirdetések jutányosan számíttatnak.

1898: II. t. cz.

(—6.) Alig néhány éve, egy ragályos betegség ütött ki az alföldi mezőgazdasági munkások közül, és ezen betegség mindig jobban és jobban terjedve, végre tavaly oly mérvet öltött, hogy a gazdák kénytelenek voltak a kormány segítségét kérni, mert a már amúgy is válságos helyzetük tartalma kezdett válni.

Ezen betegséget szocializmusnak nevezik. Régi betegség ez, csak a neve új. Régebben azonban ezen betegség okozója az ember nemesebb érzületének és szabadságvágyának kitérése volt, midőn a vérig sanyargatott rabszolga, emberi lényének tudatára ébredve, fellázadt ura ellen, hogy lerázza magáról a rabszolgaság kínzó bilincseit, és hogy felszabaduljon, azon emberhez, talán még állathoz sem illő bánásmód alól. A rabszolgák fellázadtak, a lazadás levereték és sorsuk ismét a régi maradt. Több évszázad, talán évezred is múlt el, míg végre az emberiség belátta a rabszolgatartás igaztalan voltát, belátta, hogy a rabszolga is csak olyan ember, mint a többi és neki is joga van oly megéhitési eszközökhöz, melyeket a mi tehetőségünk legjobban megfelel.

Megszűnt tehát a rabszolgaság és az úgynevezett jobbágyi rendszer váltotta fel. A jobbágy a földesúr hatósága alatt állott, a maga földjén kívül a földesúrnál is művelni tartozott, még pedig ingyen, ő viselte az összes közterheket, fizette a dézsmát és szolgált a robotot az egyháznak és földesúrnak. Lehet-e esodálni, hogy a szegény jobbágy, a mindinkább reánehéződő terhek súlya alól menekülendő, fellázadt földesúrára ellen? Nem volt-e igaza, midőn más eszközök híján, a paraszti- és jobbágy-lazadások útján vélte kicsikarhatni az őt megillető jogokat? Igaza volt a rabszolgának, igaza a jobbágnak, de nincs igaza a szocializmusnak

különösen a agrárszocializmusnak. Hogy a gyári munkás szocialista lesz az még érthető. Kora reggeltől, késő estig dolgozik, aránylag csekély díjért, vesztélyeztetve életét és egészségét a gyárak bűzös levegőjében. Méregdrágán szerezheti csak meg legfontosabb életfentartási szükségleteit és így is csak a legsilányabb portékát kapja. Szűk, egészségtelen és túlszűlt lakásokban, melyekben minden betegség csirája feltalálható, tengeli nyomorúságos életét.

Mennyivel különb, mennyivel jobb dolga van egy mezei munkásnak, ami családja fentartásához és csekély állattartásához szükséges, természetben szerezheti meg; aint napszámos, kereshet annyi pénzt, a mennyi a család többi szükségleteinek fedezésére elegendő, és ha telen át, a mit sajnos kevesen tesznek, házi iparral is foglalkozna, úgy nem csak hogy gondtalan és megelégedett életet folytathatna, hanem meg is takaríthatna annyit, hogy a rossz években sem szenvedne szükséglet. Vagy nézzük egy család vagy bérés helyzetét. Béré, a mit készpénzben és természetben kap, mintegy 200—250 frt értéket képvisel, azonkívül a családtagok keresménye és az esetleges mellékjövedelem is kitesz 100—150 frtot, úgy hogy egy bérscsalád évi jövedelme, a lakás, fűtés és világítás nélkül, mintegy 3—400 frtra rúg, a mihez még kert és krumplicsod is járulván, a jelenlegi viszonyok között, teljesen megelégnék mondható.

Mi az oka tehát a jelenlegi szomorú állapotnak, mi ideje tehát elő az agrárszocializmusnak nevezett betegség? Talán megirigyelte a parasztság az urak kényelmes helyzetét, azt gondolván, hogy azok munka nélkül, henyélve szerzik meg jövedelmüket? Vagy talán nincs többé kedve a magyar földművesnek a munkához, hogy a szocializmus karjaiba veti magát?

Egyik sem az oka az agrárszocializmusnak. Lelkellen, többnyire idegen agi-

tátorok lécskelték be magukat a magyar nép közé, kecségtelők, de hazug ígéretekkel elcsábították őket és a szegény nép, nemcsak hogy hitt ezek ígéretekben, hanem még kevesebben megtakarított filléreit is feloldozta a szentnek tartott célra. Akadtak azután a magyar nép közt is egyesek, kik a legnagyobb munkakerülők és leghevíkonyabb éhenkórászok léven, elkergettek látták az időt, a vagyonos osztály kiszáradására és mindig több és több követőre találván, végre az egész alföldet elarasztották szocialis tanakkal.

Hogy mily szomorú következményre lett ennek, azt tapasztalhattuk tavaly nyáron. A már amúgy is rossz termés nem kerülhetett kellő időben kasza alá és így legértékesebb magvait elhullatta. A szocialisták azért nyáron nem dolgozván, mítsém kerestek, úgy, hogy a mostani magasgabonárak mellett Magyarország leggazdagabb vidékén, inségre jutottak Magyarországnak másik legjobb módú munkásai, Segélyre, még pedig gyors és hathatós segélyre volt szükség. A kormány már a veszély első percében meglett mindent, hogy a gazdák a munkálataikat kellő időben elvégezhessek. A felvidékről hozatott munkásokat a gazdák rendelkezésére bocsátotta, a személy- és vagyonbiztonság érdekében a csendőrséget mozgósította, a kézrekerült agítátorokat a lehető legsúlyosabb büntetéssel sújtotta, és minden lehetséget megtett a szocializmus terjedésének megállítására. Ily körülmények között, úgy szólván csendőri felügyelet alatt folytak 1897-ben a gazdasági munkálatok, mely évre a magyar gazda mindig aggodalommal fog visszagondolni.

Megjött az 1898-ik esztendő is, és a kormányának első feladata volt a gazdák szorult helyzetén segíteni. A munkaadók munkások közötti viszony szabályozásáról szóló, 1898-ik évi II. törvényzikk van hivatalva arra, hogy a szocialis bajokon segí-

TÁRCZA.

Az uhornai tó.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.
 Írta: Szász Róbert.

— Kár jár, hogy oly hangosan,
 Hol a nagy kővel bázi van?

Mély esőnd. A merre a szem tekint fenyesekkel koronázott hegyek, meredek sziklák, a sötét völgy fenekén egy még sötétebb tó, a hova a nap sugarai csak néha-néha tekint le, hogy a sötétséget eloszlassa bírja, de megszerényenlten vonta vissza, mert ezt a tavat felmolegletni nem bírja soha. A tó vize jéghehd. Hatul a pacsai hegy zárja el a völgyet, a homon végig látni az egész Gőlnicz-völgyön Szomolnok, Szepesremete és Gőlniczhatnya fele, tiszta időben, jó szemmel talán egész Margicz. A pacsai hegy lábánál fekszik Uhorona. Sehol a világon nincs ennel szomorúbb falu. A házak összezsúfolnak, az utcáikat felverli a bojtornak, ha egy nap kikapálják, másnap újra kihajt, a szegény tő nép ehhez, fázva, rongyosan tengeti életét, nem is emlekszik arra már, hogy volt időt, mikor a rozszant viskók helyén kőházak emelkedtek, mikor Uhorona vetekedett a szomszéd bányavárosoknál szépségre és nagyságra, most csak rom, pusztulás és kétségbeesés.

Az uhornai völgy elragadó. Istennek nem építettek szebb templomot soha, mint a milyet ő emelt itt magának.
 Ez a valódi istenháza.

És mégis, a völgyet betöltő tavat nem az isten alkotta, hanem emberi kéz. Három oldalról megmászhatlan sziklák, a nyegdedik két mered és husz öt magas tömör sziklafal határolja a tavat, mely egy szilpen keresztül ömlik le a völgybe, hatalmas zuhatagot kepezve, ezerny-ezer vizpárává törve, gyönyörű szivárvány szíben veri vissza a nap sugarait.

Az ember segített teremteni az istenek és a teremts munkája befejeztett.

A magyarnak legnagyobb ellensége volt mindig a magyar. Török, tatár, német egymásután pusztította szegény magyar hazánkat; de az ellen által ütött seb begyógyul, míg az a seb, a mit a magyar üt a magyaron, nem gyógyul be soha. Ilyen ellensége volt a magyarnak Uhornay Dénes gróf. Uhorona és Szomolnok örökös ura. Jaj annak a ki gazdag, mert a vagyonát rabolják el de szászor jaj annak, a kinek nincs egyebe a becsületenél, nejemek és leányainak szeplőtlen hírevel, mert Uhornay Dénes nem kincsekre, nem földi vagyona áhított, előtte többet ér egy szép leány, vagy asszony, mint Szomolnok bányáinak összes kincsei.

Mélyen a szomolnoki völgyben erős kastélya van, kívül egyszerű, tömör sziklából áll, belül pazar feynyvel, ragyogással díszítve. Itt van a varúr háremé, megerősítve minden emberi és ördögi praktikával, hogy azt ostrommal bevenni lehetetlen. Három oldalon a meredek, megmászhat-

lan sziklak, a nyegdediken pedig egy husz ma öl-gas fal fogja el a völgykatlant, a melynek az alján egy kerek nyílás van hagyva, hogy a nyolcz patak vize kiömölhessek. A nyílás kiesiny, és a víz oly elementaris erővel zuhog, hogy ott a víz ellenében feljönni lehetetlen. A bejárat ltkát nem tudja senki, csak a kastély ura. Kívül valahol az erdőben van elrejtve annak az alagutnak a szája, amelyen át a kastélyt meg lehet közelíteni.

Ebből a kastélytől még nem jutott ki senki azok közül, a kiket odahurcoltak.

A kastély terrászn emelervegve áll a vár legujabb szakmánya, Maricza. Itt benn minden oly szép, oly pompás, ott kűnn a sivar élet, a küzdelem; itt benn a gyönyörű kertek, feynyesek, a nyolcz patak kisedik szigetei, ott kűnn az elvadult természet, a kopár legelő, a nehéz munka; itt benn a rabság, ott kűnn a szabadság; itt a becsületesség; ott a becsület; és megeskűdött a lány nehez esküvel, az oltárnál legyilkolt mátkája utolsó sóhájára, hogy ezt a paradicsomot, hogy ezt a biutányt el fogja pusztítani a föld színeről.

„Nezetek körül és gondolkozatok. Nem ezek a sziklák azok, a melyek kizárnak bennünket a világból, nem ez a fal arval a vizenet okadó szakjával, gatol abban, hogy visszajünk oda, a homon ide hoztak, hanem a becsületesség bélyege, melyet ez a rabló a homokunkra sűtött, a gyalázat, a melybe taszított, olyan teher rajtunk, a melyen többé segíteni nem lehet. Ha kiszökhet-

sen. Különösen kiemelendő az aratási és cseplési szerződésekre vonatkozó részlet, mely a törvénynek legfontosabb részét képezi, valamint az, hogy minden munkás köteles munkás igazolványt váltani, melyet munkába állásuk felmutatni vagy átadni köteles és a melybe megkötött szerződésai bejegyzetnek. A kiváló szakértelmű és gondos előrelátással szerkesztett törvény, súlyos fogsággal és pénzbírsággal bünteti a szerződésesség felet, különösen a munkást, mert csak így véli megemléteni a gazdát, a szerződésesség alkalmával beállott zavaroktól és okozott károktól. Kiméletlen szigorú bünteti a szocialista izgatókat és megtilt minden oly intézményt, mely a szocializmus terjesztésére szolgálhatna.

Howy mennyiben felel meg ezen törvény a kívánalmaknak és cziájának azt még nem tudhatjuk. Sok helyen belátta már a nép tévedését, megvallotta munkásigazolványát és megkötötte az aratási szerződéseket, de még több helyen ismét megkezdődtek a szocialista mozgalmak és sok gazda csak aggódva nézhet a küszöbön álló aratás elé.

Howy meddig fog ez tartani, az még a jövő titka, de hogy egyszer vége lesz az biztos. A munkások is be fogják látni fészkelődésük hiábavaló voltát és abban fogják hagyni igazságtalan követeléseiket, a gazdák is minden lehetőt meg fognak tenni, hogy a munkásoktól jó sorsán még jobban könnyítsenek, gondoskodni fognak arról, hogy a szorgalmas és becsületes munkás mindig kapjon munkát és hogy munkájáért a megfelelő díjazásban részesüljön.

A kormányának, a munkaadónak és magának a munkásnak a kötelessége tehát a mostani szomorú állapotunk véget vetni és egymást megértve oda hatni, hogy Magyarország mezőgazdasága minél jobban felvirágozzék.

Törvényhatósági közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 8-án tartotta Schmausz Endre főispán előkötete előtt, rendes közgyűlést. Napirend előtt Schmausz főispán emelkedett szellemi beszédben elmondta meg a király koronázásának évfordulójáról, mire a bizottsági tagok a királyt lelkesen éljenek.

Ezután bejelentette a főispán, hogy Lipót főherceg elhunyt és indítványozza, hogy a város részveténe a jegyzőkönyvben adjon kifejezést. Az indítványt a közgyűlés egyhangúan magáévá tette.

A napirendre, átterve következett a polgármester havi jelentése, melynek során meg számban emlékeztet meg a városnak évek során át volt bűgő főispánjainak, Jankovich Aurelnek haláláról és bejelenté egyuttal Friedmann Samu bizottság, tagnak elhallozását is. Indítványozza, hogy a tör-

nénk, ha kibocsátának bennünket innen, oda mehetnének-e apátokhoz, mátkátokhoz ezekkel a szavakkal: "Visszajöttem édes apám, elszöktém a grófi szeretőtől." Akarunk ellen hoztak ide minket, de a becseléstől nem ment meg minket más, csak a halál. És az ő halála. Ha van bátorságotok velem együtt meghalni, szóljatok, és én elpusztítom ezt az egész büntényt, ha jobban szeretitek élni gyalyzatban, becselésben, akkor csak magamat ölöm meg, nekem van azozza bátorságom."

Igy suttogott Marieza lázító szavakat a szegény rab leányokhoz és nem akadt közlők egy se, a ki inkább választotta volna az életet, mint a halált.

„Egyikét ezeknek a szikladaraboknak, melyek itt a fal tövében szanaszét hevernek odaviszszák a lefolyáshoz és a legelső felhőszakadás alkalmával belökik a vizaratába. A rohamó víz odaragadja a nyíláshoz és elzárja a lefolyást, és akkor iszen kezében vagyunk. A nyolcz patak és a záporos pár óra alatt betölti ezt a völgyet, és mire eléri a fal magasságát, mi már a mennyezen leszünk és ő a pokolban."

Es megesküdött a leányreg, hogy minden úgy lesz, a mint azt Marieza kigondolta.

„Terdre leányok, imádkozzatok."

A husz ölnyi magas sziklafalról ömlik a alá zuhatag.

Az ember segített teremteni az istennek, és a teremtes munkája befejeztetett.

venyhátoság volt főispánjának és disztagnak Jankovich Aurelnek elmondott jegyzőkönyvébe íktassa. Friedmann Samu bizottságot tag helyébe pedig a soron levő legelső adófizető Dr. Rosenberg Samu orvos hívassék be. Mindkét indítvány elfogadtattott. Következett a m. kir. belügyminisztérium leirata a gimnázium tudóvesz terjedésének megakadályozása tárgyában. Ennek tárgyalása folyamán a közgyűlés igen ügyös határozatot hozott, u. i. elhatározta, hogy ezután az utcaöz seprése és tisztogatása csak az éjjeli vagy a kora hajnali órákban történhetik.

Potatódják visszatérteset kerte Schwarz József, Vogl Zsigmond és társai, valamint Batizti József és társai. A közigazgatási bíróság mindannyujukat kerelnökké elutasította. Gyűlésnek elutasítván határozat a közigazgatási bíróság Jency Mihály volt tiszti mérnöknek nyugdíjárólak visszatértesé iránti ügyében.

A bajai takarékpénztár ötözezer koronát adományozott a városi árvalmazás és tízezer koronát létesíteni terjesztet artzi két czélfajra. A tanácsnak ide vonatkozó jelentéséről érdeklődés tudomást volt a közgyűlés és a bajai takarékpénztárnak nagylelkű adományaert köszönetet szavazott.

A tanács előterjeszté, hogy városi fogvászati illeték szedések bor, sör, szeszec, italok, cezet, hús, halak és elezítő után. A tanácsnak vita során Pollák Jakab biz. tag indítványozta, hogy a kivülről jövő 80 fokoz cezet után háromszoros (azaz 1 frt 20 kr) díj szedessék. Mikohies biz. tag, az a húsának újabb megadotatására ellen szólt fell. Négy bizottsági tag kivetelev a tanács javaslattal a közgyűlés elfogadta. Mikohies bizottsági tag pedig a határozat ellen felelhezést jelentett be. A városi kórházépület átalakításának régen vajúdo ügye most vögre harmadik — nevszerinti — szavazással elintézet nyert.

A halas-jankovics-bajai h. érdekű vasút engedélyese 25000 frt hozzájárulási összeg megvázavast kerte. Minthogy a közgyűlés nem volt határozatköpes, (vidéki szavazás) a tanácsnak ide vonatkozó javaslata nem tárgyalhatott.

A bajai ízr. hülközseg az iskolának fenntartásához nyert egy segély felelmentes kerte. A tanács javaslata, hogy 1899. évi szeptemberből fogva a segély 1400 forintból 2100 ftra emellessék fell. Dr. Bruck Samu biz. tag indítványozza, hogy már január 1-től kezdve utalványozassék ki a felelmet segély. A közgyűlés Dr. Bruck indítványát melözve, elfogadja a tanács javaslattal. Több apró ügy le tárgyalása után a főispán eltevesze a közgyűlés véget ért.

Ugyaneznapi délután a **közgyűlési bizottság**nak is volt ülése, melyen a szokoládók a szokolások havi jelentésüket terjesztették elő. A bírónívizsgáló bizottság a kir. járásbírószág fogházait megvizsgálta és azt teljesen rendben találta.

Rózsakiállításunk.

Ünnepelt ült f. hó 5-én a gyüm. egylet s ünnepele vele városunk közönsége, mert a rózsakiállítás minden tekintetben reményen felül sikerült, jóllehet a kiállítás kölcsökedése a rózsák beküldésével már aggodalomba ejtette a rendezőseget a kiállítás sikere iránt.

Reggel 1/2 8 órákor meg alig volt rózsza a kiállítás területén; a moh-borított asztalok nagyon egyhangy kepet nyújtottak. 8 óra körül azonban valóságos rózsáradat indult meg úgy, hogy a rendezőség alig gyözte a küldött rózsákat elfogadni és elhelyezni. Mindenesre ezen körülménynek tulajdonítandó, hogy némely rózsza, vagy némely termelő kiállításra nem került elég méltó helyre, s nem emelkedhetett ki úgy, mint talán megérdemelte volna.

Egy jó óra eltelte alatt minden elfogalható legkisebb zug is teljesen el volt foglalva, sőt a nagyernvű küldés miatt oly sürm, oly tömörnek kellett elhelyezni a rózsákat, hogy az egyes példányok szépsége alig emelkedhetett ki a főmögben összehalmozott rózsák szinonpájából.

Ha meg egyszer akkora helyiségben rendezték volna a kiállítást, úgy bizonyára sokkal szebb lett volna, és sokkal jobban érvényesült volna minden termelő kiállítás, és különösen sokkal több gyönyörűseget nyújtott volna a kiállítás látogatóinak, a kik gyakran alig fertek el a teremben s talán a hőseg sem válott volna oly terhesse reárok.

A kiállítás megnyitására megerkezését megígerte városunk szeretet és minden a köz szokolatában álló tényező érvényesítésen lelkes odaadással fardozó főispánunk. És nem maradt az igeretület, sőt nem is jött egyedül. Vele jött Molnár István gyüm. miniszteri biztos is. Mindkét magvas vendeg eljött már a kiállítás megnyitására, s az egylet előköték megnyitja után, mindkettőjöknek volt mondani valója úgy az egylet tevékenységnek, mint a közönség részvetelének emelése érdekében.

A megnyitók elhangzása után úgy a két előkelő vendeg, mint városunk közönségének jelen volt zsinéjára a kiállítás megtekintésére indult és sokszor a gyönyörtől elragadtással szöletett egyes rózsákról, vagy egyesek kiállításáról.

A maga egészében Eckert Gyula mintaszatálnak díszítése oly finyesen sikerült, hogy a köz-

hangulat előre biztosította neki a kérdésben; kinek a rózsakiállítás a legszebb? — az elsőseget.

Azt a kérdést, hogy ki állította ki a legszebb rózsát, a nep szava többszámba tette és legnagyobb többségben Hunyady Antalné és Fejes Istvánné rózsái mellett nyilatkozott.

A látogató közönség minden tagja szavazó lapot kapott a kiállításba léptekor három kérdésről, melyek kettejert már közöltük, s melynek harmadika (helyen első) így szólt: Melyik a legszebb rózsafajta?

Minden kérdésre háromszoros felelet volt adható. A közönség egy része nem szavazott, s mégis 693 szavazó-lapot adott be 3118 szavazattal.

Legjobban elgázott a közönség véleménye az ezen kérdésre adott feleletben; melyik rózsafajta a legszebb? — A feleletek úgy oszlának meg: Marechal Niel 123, Nyphetos (fehér virágú Marechal Niel) 117, Stefanie 102, La France 81, Meynassus 34, Vicentesse de Folkestone 27, Homere 22, Marechal Robert 21, Adam Eva 20, Victor Verdier 16, Victor Emanuel 14, stb.

A harmadik kérdésre, hogy ki állította ki a legszebb rózsát? — ez a válaszok eredménye: Hunyady Antalné 238, Fejes Istvánné 213, Eckert Gyula 203; ezek után legelső szavazatot nyert sorrendben, a szavazatok száma szerint Bajai áll. tanítóképző intézet. Szaday Kálmáné, Drescher Anna, Dr. Bernhard Janosné, Melles Anna, Gaszár Ferenczné, Heller Richard, Sárdy Janosné, Morava Etel, Vida Daniélné, Dr. Berezi Albertné, Nagel Sándorné, Hesser Terez, Goldberger Gyuláné, Eötvös Sándorné, Pinter Ilona, Latinovics Gyuláné, Lerner Antalné, Baja városi szegényházstb.

A második kérdésre, hogy kinek a kiállítás a legszebb? — az elsőseget Eckert Gyula 273, Hunyady Antalné 155, Fejes Istvánné 113 szavazattal nyertek. Azután a szavazatok mennyisége szerint így következtek a kiállítás: Bajai áll. tanítóképző, Szadányé, Dr. Bernhartné, Dr. Berczyne, Hesser Terez, Drescher Anna, Lerneré, Eötvösé, Gschösser Anna, Gaszárné, Vidé, Nagelne, Sárdyne, Szegényház, Heller Richard, Morava Etel, Melles Anna, Goldberger Gyuláné stb.

A kiállítás tartama alatt a hölgybizottság leánytagjai szorgalmasan hozzaláltak a rózsásvásár fogalmassá tetelehez. Az eladói búzgalom igen segen érvényesült, mert bár több helyen a falra függesztett írás felgösztetetett, hogy egy drb. rózsza ára 1—5 kr., a jötekynek czelra való tekintet néha mégis magasabb ár szabott egyes eladókak is, de különösen sok bevétel. A rózsavásár tisztja jövedelme 74 frt 92 kr.

Ezen összeget a gyüm. egyleta szegény iskolás gyermekekkel felruházó egyletnek fogja ajándékozni, ha ezen egyesület a szetosztás teljesítését az iskolák jellegének és főnképig gyermebe vetelével arányosan felosztani elvállalja, mert a hölgybizottság a rózsavásár jövedelmét 21 szóval 4 ellen „szegény iskolások gyermekek felségelyezésére” rendelte fordítani.

A szamozca kiállítás jurye, a hölgybizottság a szamozékert a következőképen íelt: első Ertl Janos 5 fele szamozékkal, 2-ik Spitzer Benóné Laxton noblejével; a többi szavazat Latinovics Gyuláné, Eötvös Sándorné és Nagel Sándorné között oszlott meg.

Az Eckert-fele mintaszatál fölszereléséhez 12 üveg hort Allaga Otó adott a gyüm. egyt. járvára lendő értékesítés végett.

A kiállítás látogatói közül Tury Mátyás és Dr. Berczy Albert 2—2 kor, Dr. Köller Imrené, Latinovics Gyuláné és Lerner Antalné 1—1 kor, Kobrcsauer Janos 20 fill., és Szuszics Janos 10 fill. felülfizetve emeltek a kiállítás jövedelmét.

Az első kísérlet eléggé sikerülően mondható. Ha-le tudja vonni a következtetéseket, úgy a termelő, mint a látogató közönség és a rendező gyüm. egylet úgy a kiállítás a jötekynezel gyamolításán kívül is teljesítette feladatát.

Azt hisszük a hölgybizottság alkotása által a gyüm. egyt. is meg a kiállítás is nyertek. Mindig igaz marad ama jelszó érvényesítésének hatása: Egyesült erővel.

Meg kell még említenünk, hogy a tanítóképző több növendéke is segítségére volt a rendezősegetnek. A rendezés irásos munkáját kizárólag ök vezettek s egyéb dologban is kitünő segítség voltak.

Helybeli és vidéki hírek.

Atheyezes, Róth Nándor királyi ítélő táblai bíró a helybeli királyi járásbíroság vezetőjének saját kerelmére eddigi minőségében a maria-rádnói kir. járásbírosághoz lendő attheyezesét Ö Felsőse megengedte. Róth táblai bíró távozásra vesztéséget jelent a helybeli járásbíroságra nézve, mely mostan konszolidált viszonyt az ő fardhatatlan ügybírószágának és eber ellenörzésének köszönheti.

A bajai ág. hitv. ev. elemi népiskola Ö Felsőse megkoronázásának évfordulója alkalmából f. hó 8-án d. e. 8 órákor iskolai ünnepeget tartott.

Urnappja. A régi szokáshoz híven az idén is nagy ünnepeget és nagyvételű ilte meg városunk katolikus közönsége Urnappja. Az utczán három helyen voltak zöldgalyakkal, virágokkal földiszott ottárok. A körmenetet a tizöltözökenek nyitotta meg, azután következett Vojnits Daniel apátjelbános badinchait alát a szentsége, az összes pap-

ság közepette, utánuk a városi hatóság Dr. Hegedűs Aladár polgármester vezetésével és a helyben állomásozó honvéd-huszárezred kirivenyelt díszszázada, mely úrfölhatatásokról és evangéliumok szertéjele adott. A körmönheten a kath legényegylet zászlaja alatt, a tanuló ifjúság és a hívek megrészálhatatlan sokasága vett részt.

Almai szőlőtelep. Bajja város törvényhatósága indokolt feltérjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez, hogy Bajja egy állami szőlőtelep és ezzel kapcsolathoz egy kertészképző iskola felállítását határozza el. Molnár István miniszteri osztálytanácsosa a földmívelésügyi miniszternek, aki a napokban róza kiállításunk megtekintése végett városunkban időzött, ezt alkalmat felhasználva a városi hatósággal érintkezésbe lépett az e célra szükséges terület kiszemelésére. Legmegfelelőbbnek találta már csak a vasút közepével fogva is — lökért közelében elterülő 30 holdnyi földet, melyet a város a kijelölt czélra készséggel engedne át. Remélhető tehát, hogy ezen terv közelébe a megvalósulás stadiumába lép, a máli városunk érdekében a legelőszíntében hajánk.

Szarvas Gábor szobrának leleplezése Adán. Az adu Szarvas Gábor szoborbizottság közliresz teszi, hogy Szarvas Gábor szobra már elkészült s a leleplezési ünnepély folyó évi június hó 19-én fog vegbe menni. E szoborleleplezés Bajja városát is érdekli, mert ő némi jogossággal a magának nevezheti a kiváló nyelvszt, ki szüvelve 6 éves korában Bajára költözve, a bajai gymnasiumban végezte tanulmányait, a hol utóbb 1857-ben és 1860-ban tanári állást is viselt.

Arcképleleplezés. A kereskedő ifjak egytelnek helyesége esztétikón ez 8 órákor szep innpelynek volt színhelye. Ekkor leplezték le ugyanis a sikerülten megfestett arcképet az egytel jelenlegi elnöknek, *Dr. Reich Vilmosnak*, ki az egytel anyagi és erkölcsi felvirágzás körül kiváló érdemeket szerzett. — Az üdvözítő beszédet *Kon Lajos* egytel elnök tartotta, mire az ünnepelt meghatoltan köszönte meg az óvációt. A leleplezés kedélyes közvacsora követte a „Nemzeti Szállón.” Jo régi magyar szokás szerint nem volt hiány felkösztűntökben. *Rothschild Zsigmond* és *Pollák Mórá* az ünnepelt eltekett mint az ifjúsági egytel és a beteggyógyzó pönzár elnökét. *Stecker Sándor* az ünnepelt családja, *Dr. Ladányi Árpád* pedig egy igen szepen átgondolt, ma-gasröptű felkösztűntöben emelt poharat az elnök atyáira, *Reich Ignácra*, *Dr. Reich Aladárr* az egytel volt elnökjei egészségére ürítette poharát és aztán megördelt a „vad tonstok” árja, melyek a legkedvesebb hangulatban egytel tartottak együtt a társaságot. Az ünnepély végzővel lefolyásában bizonyára az egytel történetének egyik legszebb lapját tölti be.

Jászai Mari művészestélye. A ma vegbemenő művészestély és hangverseny iránt közönségünk körében a legelőkelőbb érdeklődés mutatkozik, és ebből biztossan következtethető, miszerint a hangver-

seny fényesen fog sikerülni. Olyan hangverseny lesz ez, a mely meltan megérdemli a legnagyobb érdeklődést s a mely sokig emelkedetes fog maradni azok előtt, a kik lefolyásában gyönyörködtek.

Veletlenség okozta szerencsétlenség. Eröss József felső-szent-ivány gazda új revolverét kipróbáládo, az udvarán lövöldözött. A kertben dolgozó Sándor fia nem tudta a szakadatlan lövöldözést mire vélni, miért is kifutott az udvarba. Alig ért azonban oda, egy újabb lövés dördült el, a mely őt nyakszirtén találta és azonnal eszméletlenül bukott a földre. Midőn Eröss látta, hogy mi történt, önmaga ellen fordította a löveget, de felesége szerencsére meg idejekorán kicsavarta azt kezéből. A szerencsétlenül járt fiú most a helybeli városi közkórházban élet és halál között lebeg.

Nevmagyarosítások. Szszák Miklós nevet a helygymnáziumi engedéllyel „Eröss”-re és Petróvics György „Péter”-re változtatta.

Ezváro vizsgálatok. A helybeli ír, iskolákban az ezváro vizsgálatok a következők rendben tartják meg: 19-én vasárnap d. e. 8-12 a polgári fiúiskola hitáni vizsága, 20-án d. e. IV., d. u. a III., 21-én d. e. a II., d. u. az I. polgári leány-ostályok, 22-én d. e. a IV., d. u. a III., 23-án d. e. a II., d. u. az I. polg. fiúszályok vizsgálatát tartatnak meg, 24-én d. e. az I., 26-án d. e. a II., 27-én d. e. a III., d. u. a IV., emán ostályok vizsái folynak, 28-án, kedden d. e. az óvá fejezi be az évet. A záró ünnep 29-én d. u. 4 órákor lesz. A női köznevelők kiállításra f. hó 20—28-ig naponta 9—12 és 3—6 tekinthető meg.

Gondnokirrendeles. A budapesti ügyvédi kamara *Dezser Rezső* budapesti ügyvédet a közelébe elnyert *Dr. Barszky Dániel* előkelő fővárosi ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag kiterjedt irodája részére gondnokká rendelte ki.

Talált hulla. Bezdánban a Dunából egy férfi hullát fogtak ki, a mely valószínűleg egyike azon dautovai lakosoknak, a kik f. évi május hó 24-én Baja alatt a Dunába fulltak.

Sertésvész. Zenta város területén a sertésvész jórányszeri fellépte hívatolasan meg van állapítva s ennek folytán a város területére, míg zárlat tart, a ki- és behozatal egyáltalán szünetelteti fog.

Az ó-becse-újvidék-titeli helyi érdekű vasút engedélyezéssel szolo törvényjavaslatot a képviselőház közlekedési bizottsága május 23-án tartott üléseben tárgyalta és minden változás nélkül elfogadta.

Bácsmege közigyülese. Bács-Bodrogch vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 21-én rendes emegyedségi közgyűlést tart.

A kath. legényegylet házi mulatságán fölül-fizettek: Luessnek Jakab 4 frt 20 kr., Vojnits Dániel 1 frt., Pinter Ferencz 1 frt., Perndl Adorján 50 kr., Kollár N. 60 kr., Kovács Sándor 30 kr., X. N. 60 kr., N. N. 50 kr., összesen 8 frt 70 kr. A t. fölülfizetők, valamint mindazok, kik a szep-

siker előmozdításához hozzájárultak, fogadják az egytl. előjáróság legmelyebb halágit s köszönetet.

Orpheum. *Füst B.* előnyesen ismert impressario jól szervezett budapesti Somossy mulató társaságával városunkba érkezett, hogy itt néhány előadást rendezzen az „Központi Szállóban”. A társaságot, melynek tagjait a Novikói csoport, André Gizi énekes, Füst Karoly komikus, la belle Rose costüm-soubrette, Berényi Marika nepelelőkesen, Grünau és Füst Benj komikusok és Munk kar-mester képezik, ajánljuk közönségünk figyelmét.

A helybeli könyv- és papirkereskedőzek és pedig Kollár A. ifj. Wagner Antal és Csermák Sándor egytelmelyelő elhatározták, hogy f. évi aug. hó 21-ig útleleteket vasár- és ünnepnapok delelőttén is zárva tartják.

Hat lövés egy asszonnyra. Nagyon sürün hangzolt a napokban Szabadkán a revolver durr-gósa, jo formán alig volt nap, hogy egy ekkesretdelt férj vagy szerető nem vette volna használatba a gyilkos szerszámot a hitlen asszony ellenében. A revolvernek azonban többnyire több a sütni vágya, mint annak, aki elűti, és nem talál oda, a hova ezoloznak vele. Ilyen szörnyű, de szerencsére eredménytelen lövöldözést vitt véghez Vojnitch Mihály kereskedősegéd is, azért, mert a felesége, a ki egy hónap óta az anyjánal van, nem akart hozzá visszajönni. A dühös férj hatszor egymástól rabolt az asszonnyra, de egyszer sem talált. Mikorára a revolverből kifogyott a patron, már Vojnicsot is elfogták és vitték be a rendőrséghez.

6013.898. tkv.

Újabb árverési hirdetemny.

A bajai kir. járásbírósegéd mint tkvi hatóság közliresz teszi, hogy **Szűcs Ödön** bajai lakos végrehajtásának **Kiss Pál (hasa)** végrehajtást szenedve ellen 901 frt 34 kr 60c emnek és pedig 100 frt után 1895 november 1-től járó 6 %, 801 frt 34 kr után pedig 1895 évi november hó 1-8-ig napjától járó 5 % kamattal és ez alig 55 frt 77 kr-ban megállapított költségeknek kielégítése miatt ügyében, a b. monostori 786 sz. betétben A. I. 1—2 sor 99—100 hrszám alatt foglalt ingatlan 882 frt. — az u. o. 369 számú betétben A. I. 5131 hrszám alatt foglalt ingatlanból Kiss Pál (hasa) jutaleka 41 frt. — és az u. o. 635 sz. betétben A. I. 9071, 9072, 9091/9092-100 hrszám alatt foglalt ingatlanokból Kiss Pál (hasa) jutaleka 350 frt 90 kr utó-ánjántal árban B-monostor község házánál 1898 évi Junius hó 20-ik napjának d. e. 10 órákor újabb bírósági végrehajtási árverés áll fog borszádnál azzal, hogy az utóánjántal tevő által beígért összegek át feltétlenül kötelezik s hogy az ingatlanok alább nem fognak eladatni.

Venni szándékozik, kivéve az utóánjántal tevőt, tartoznak a kikéllástár ár 10 % át közpénzben vagy óvadékképpel nyújtott értékpapirban a kikéllást közlekedés letenni, vagy neki a bíróságnál előltesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismeremvny átszolgáltatni.

Kolt Baján, 1898. évi április hó 29. napján.
Temmer,
kir. albíró.

4362.898.tkv. sz.

Árverési hirdetemny.

A bajai kir. járásbírósegéd, mint tkvi hatóság részéről ezenem közliresz tetik, miszerint **Melker Ferencnek Haász István** elleni végrehajtási ügyében az árverés 70 frt tökékövetésének, 1883. évi október hó 15-től 60-00-000 kamattal 64 frt 60 kr. eddigi megállapított, 8 frt ezental és még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1891. évi LX. t. cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő, a bikityi 405. sz. betétben A. I. 1—3, sor 1257, 1258, 4429/179-b. hrsz. a, foglalt ingatlanra 457 frt, az ugyanazon betétben A. 1. 1. sor 2769. hrsz. a, foglalt ingatlanra 9 frt kikéllásti árban ezenem elrendeltek és annak Bikity község házánál leendő megtartására az 1898. évi július hó 18-ik napjának d. e. 10 órája kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikéllásti árón alul is eladatni fog.

Árverések tartoznak a kikéllásti ár 10 százalékát közpénzben vagy óvadékképpel papirban a kikéllástnek átadni. Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emlekedésről számitott 30 nap, a másodikot 60 nap, a harmadikat 90 nap nap alatt az árverés napjától számitott 5 százalékos kamattal együtt a bajai kir. adóhivatálnál mint bírósági letétpénztárnál felletni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárában és Bikity község házánál megtekinthetők.

A kir. bíróságnál mint tkvi hatóság.
Baján, 1898. évi március hó 22-ik napján.
Dr. Hetényi,
kir. albíró.

Első díjjal és dicsőró oklevéllel kitüntetett.

Uj óras és látszerészeti üzlet Baján,
A városháza épületében. (takarékpénztárral szemben.)

Rákosi Lipót
műórás

Ajánlja dús raktárát arany-, ezüst- és fali órákban, mindenemű láncozokban, valamint látszerészeti áruát a legjutányosabb árak mellett. Régi órákat, láncozkat és eszközöket a legmagasabb árban becserelek.

Mindenemű javítások írásbeli jóttálás mellett a legjutányosabb árban eszközöztetnek.

BERNDORFER EDE
divat-, illatszere- és kerékpár raktára BAJÁN.

Raktárón tart állandón **valódi angol** és legjobbnak elismert gyártmányú gépeket a legjutányosabb árban és a legelőnyösebb részletfizetések mellett. **Javítások gyorsan és jutányosan eszközöztetnek.**

Mindenemű kerékpár felszerelések raktárón tartatnak. Ajánlja továbbá dúsán felszerelt divat- és toilette különlegességeit. Illatszerek, keztük, kezdet himzések, himző pamutok, selymek legnagyobb választékban. Nap- és esernyők legnagyobb gyári raktára.

3200-189. tkv. szám.

Arveresi hírdetményi kivonat.

A bajai kir. járásbírószág mint tkvnyi hatóság részéről ezennel közli: az Arveresi Hírdetmény Aatal bajai lakos végrehajtatainak Heekenschöffer Jozsef es neje bajai lakosok végrehajtatainak szovvelö ellen 318 frt 42 kr. tökökövetöles és járuléka iránti végrehajtasi ügyében a szabaddai kir. törvövszökök terülotön lévö a bajai 1331. számú betötelben A. L. 1-2. sor 2943, 2944 hrsz. alatt foglalt ingatlanra 1226 frt és a bajai 3842. sz. betötelben A. L. 1-2. sor 6296, 6297. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 180 frt kiküldösi árban az arveresi örendöbe és hogy a fennböl megjelölt ingatlan 1898. évi junius hó 23-ik napján déltan 3 órakor a kebelböl tkvnyi arveresi helyezésöl (Növelösi tölö) megartatandó nyilvános árverösen megállapított kiküldösi árban alul is eladati fog.

Arverezni szändekökök tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át köszpönben, vagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 42. §-ban jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3533. sz. a költ igazságügyminiszteri rendölet 83. §-ban kijelölt övadékököp örökpapirban a kiküldött kezelezh letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíröszagnál öloleges öhelyezésöl kiállított szabályszeri ölismervényt átszölgöltetni.

A kir. járásbírószág mint tkvnyi hatóság.

Baján, 1898. évi februr hó 2-án.

Dr. Hetényi

kir. aljárásbíró.

7256. tkv. 1898.

Arveresi hírdetményi kivonat.

A bajai kir. járásbírószág mint telekökönyvi hatóság részöl ezennel közli: az Arveresi Hírdetmény Aatal bajai lakosok végrehajtatainak Galuska István végrehajtatainak szovvelö ellen 385 frt, 290 frt, 40 frt 50 kr., 80 frt, 18 frt 68 kr tökökövetöles és járuléka iránti végrehajtasi ügyében a szabaddai kir. törvövszökök terülotön lévö a tatabázi 93. sz. tkvben A. H. 1-3. sor és 914, 917, 1008, 1472 és 1002. hrsz. alatt 1/4 telek földnek ötanuska István megjelölö fele részöre az arveresi 898 frtban ezennel megállapított kiküldösi árban örendöbe és hogy fennböl megjelölt ingatlan az 1898. évi augusztus hó 4-ik napján déliöl 10 órakor Tatabáza köszeg házánál megartatandó nyilvános árverösen a megállapított kiküldösi árban alul is eladati fog.

Arverezni szändekökök tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át köszpönben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3533. sz. a költ igazságügyminiszteri rendölet 83. §-ban kijelölt övadékököp örökpapirban a kiküldött kezelezh letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíröszagnál öloleges öhelyezésöl kiállított szabályszeri ölismervényt átszölgöltetni.

A kir. bíröszág mint telekökönyvi hatóság.

Baján, 1898. évi május hó 11-ik napján.

Bardócz Sandor,

kir. járásbíró.

Teljesen ártalmatlan.
Antiseptikus és higienikus
HÖLGY-ÖVSZER.
Teljes biztos hatással, használataban kíméletes és nem kellönek több semmi nemü gyöngödtelen és ártalmas gumi- vagy spongya-czikkok.
1 doboz (12 db.) 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással 1 frt 75 kr. öloleges beküldöse után bérmentve.
Kapható a feltalalónál:
LASZLÓ JÖZSEF
gyógyyszerésznél Maros-Ujvár, (Erdély).
Budapesti Főraktár: Török József gyógyszerész, Kerpel Fehérsas gyógyszeriar Lippó-kört 28. sz.
Bárhova diszetet szöklüdes. (Telefon 3617).
Czelszerü és kíméletes.

T. cz.

Szíveskedjek tudomásul venni, hogy a

„FONCIÉRE“

baja- és kerületi föügynökségével kapcsolatban a

„Kosmos“

betöröses lopás elleni biztosító társaság

képviseletét elvállaltam.

Az élet-, baleset-, tűz-, jég- és szállítvány biztosításokon kívül elvállalök tehát betöröses lopás elleni biztosításra: háztartáshoz tartozó tárgyakat, ékszer- öra és bijuteria özleteket, bankok- és pénzváltó-özleteket, továbbá szállodák, áruraktárak, özletek és rodákat.

B. feladmányait kérve, vagyok

teljes tisztelettel

Kráhl Károly,
a „Fonciere“ és „Kosmos“ föügynöke.

Le Griffon
valödi francia
szivarkapapir és hüvely.
Kapható minden jobb kereskedésben.

Fontos, magánosok, bankházak, lakarképzántárak, tásuraltok, együttek, ékszerökök és kereskedökök.

Elsö O. Biztosító társaság betöröses ellen.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELÖSÉG

Budapest, VI. Váci körút 35.

A mülchöki vicsephörszövetség társaságai részövegölöké 10 millió márká 1896. január hó 17-én létrejöött megállapodás értelmében ezen társaság mindazon igény tekintetében, a mely az „Elsö öströk biztosító-társaság betöröses ellen“ biztosítási szerződösei alapján támasztatik, egyöntölös kötelezettségöl vállal.

Biztosítás betörösesnél öloforduló elvesztés, sérülés vagy megsemmisülés ellen.

Mindezt ingó és örökjavaknál a háztan, a városban vagy a városban kívül, nyaralóban.

10 köszpön vagy örökpapiröknél.

Aruraktáraknál, amoy vagy ösöt tárgyaknál és ékszeröknél.

A biztosítás azon ösötben is érvényes, ha a betöröses kar a házhoz, vagy az özlethez tartozó ögyvölö számarak. Felvilágosítás az özlet rohadásan nyújthatnak. Vezetököl 35. alól övölki képvölö ajánlasi is öfofogadhatnak.

Dourange
Seidel Neuman
Kayser
Regent
Stiria
Premier
Kerékpárok
10 frt
havi részletfizetésre szállit
TELTSCH GASPÁR
ZOMBOR.
Legnagyoöb és legregioöb kerékpár raktár és javító műhely egész Dél-Magyarországnban.
Arjegyzök és felvilágositas a legnagyobb készsöggel.

Kérem a czimet jól megfigyelnii!

Kapható: férfi Coachmen felöltö finom kivitelben	11 frt 35 krtól feljebb
.. Cheviot öltöny (Brünni szövet)	6 .. 40 .. ..
.. Havelock igen jó minöség	9 .. 50 .. ..
.. Cheviot nadrág (Brünni szövet)	2 .. 10 .. ..
fiú öltöny	4 .. 50 .. ..
gyermek Costüm 3 évtöl 8-ig (Brünni szövet)	2 .. 25 .. ..

Női kabátok és galléroknaöl az idény ölorehaladása miatt 10% engedmény az öloirt szabott árból.

KAISER LIPÖT.

Elsö bécsi női- és férfi ruharaktár. (a városi berházban.)

Ugyanitt egy tisztességes házböl való fiu tanönczül felvétetik.